

A9-0018/2022

3.2.2022

MIETINTÖ

kansalaisten osallistumisesta: oikeus esittää vetoamus, oikeus tehdä kantelu Euroopan oikeusasiamiehelle ja eurooppalainen kansalaisaloite (2020/2275(INI))

Vetoamusvaliokunta

Esittelijä: Marie-Pierre Vedrenne

Valmistelija (*):
Helmut Scholz, perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunta

(*) Valiokuntien yhteistyömenettely – työjärjestyksen 57 artikla

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PERUSSOPIMUS-, TYÖJÄRJESTYS- JA TOIMIELINASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO	20
TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	27
LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	28

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

kansalaisten osallistumisesta: oikeus esittää vetoamus, oikeus tehdä kantelu Euroopan oikeusasiamiehelle ja eurooppalainen kansalaisaloite (2020/2275(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 10 ja 11 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 24 ja 227 artiklan, joista käy ilmi, kuinka tärkeänä perussopimuksessa pidetään unionin kansalaisten ja asukkaiden oikeutta saattaa huolenaiheensa parlamentin tietoon,
- ottaa huomioon SEUT-sopimuksen 228 artiklan Euroopan oikeusasiamiehen asemasta ja tehtävistä,
- ottaa huomioon neuvoston toimenpiteen, jolla perustettiin vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen 33 artiklan 2 kohdassa edellytetty tarkistettu EU:n rakenne,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 11, 41, 42, 43 ja 44 artiklan oikeudesta esittää vetoamus Euroopan parlamentille,
- ottaa huomioon rikkomusmenettelyä koskevat SEUT-sopimuksen määräykset ja erityisesti sen 258 ja 260 artiklan,
- ottaa huomioon päätöslauselmansa vetoamusvaliokunnan käsittelemistä asioista,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 222, 230 ja 216 artiklan,
- ottaa huomioon SEU-sopimuksen 10 artiklan 3 kohdan,
- ottaa huomioon SEUT-sopimuksen 20 artiklan, joka koskee oikeutta vedota Euroopan parlamenttiin ja kääntyä Euroopan oikeusasiamiehen, unionin toimielinten ja neuvoantavien elinten puoleen jollakin perussopimusten kielellä ja saada vastaus samalla kielellä,
- ottaa huomioon oikeusasiamiehen ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista 9. maaliskuuta 1994 tehdyn Euroopan parlamentin päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom¹,
- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Euroopan oikeusasiamiehen toiminnasta,

¹ EYVL L 113, 4.5.1994, s. 15.

- ottaa huomioon eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta 17. huhtikuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/788²,
 - ottaa huomioon eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetussa asetuksessa (EU) 2019/788 säädettyjen keruu-, tarkastus- ja tutkintavaiheiden määräaikoja koskevista väliaikaisista toimenpiteistä covid-19:n leviämisen vuoksi 15. heinäkuuta 2020 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1042³,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,
 - ottaa huomioon perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan lausunnon,
 - ottaa huomioon vetoamusvaliokunnan mietinnön (A9-0018/2022),
- A. ottaa huomioon, että SEU-sopimuksen 10 artiklan 3 kohdan mukaan ”kaikilla kansalaisilla on oikeus osallistua demokratian toteuttamiseen unionissa” ja että ”päätökset tehdään mahdollisimman avoimesti ja mahdollisimman lähellä kansalaisia”;
 - B. ottaa huomioon, että vetoamusvaliokunnalla on ”suojelutehtävä”, jotta varmistetaan, että unioni noudattaa vammaisyleissopimusta päätöksenteossaan ja lainsäädäntötoimissaan; ottaa huomioon, että vetoamusvaliokunta muodostaa EU:n rakenteen yhdessä Euroopan oikeusasiamiehen, EU:n perusoikeusviraston ja Euroopan vammaisfoorumin kanssa neuvoston 3513. istunnossaan 16. tammikuuta 2017 hyväksymän EU:n rakenteen tarkistuksen mukaisesti;
 - C. katsoo, että kansalaisten osallistumisen ja avoimuuden parantaminen unionin tasolla on avain unionin ja sen kansalaisten sekä etujärjestöjen välisen kuilun kaventamiseen;
 - D. ottaa huomioon, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan 44 artiklassa vahvistettu oikeus esittää vetoamus Euroopan parlamentille on yksi unionin kansalaisten perusoikeuksista;
 - E. toteaa, että vetoamusten määrä on edelleen vaatimaton suhteessa unionin kokonaisväestöön, minkä vuoksi tarvitaan mittavia toimia ja räätälöityjä toimenpiteitä kansalaisten tietoisuuden lisäämiseksi ja vetoamusoikeuden käyttöä koskevien merkittävien parannusten aikaansaamiseksi; ottaa huomioon, että Euroopan parlamentille esitetään vuosittain keskimäärin noin 1 200 vetoamusta;
 - F. toteaa, että Euroopan parlamentille osoitettujen vetoamusten määrä oli huipussaan vuonna 2013 ja on nyt laskussa; ottaa huomioon, että suuri joukko unionin kansalaisia ei edelleenkään tunne vetoamusoikeutta;
 - G. ottaa huomioon, että vetoamusten käsiteltäväksi ottamisen edellytyksistä määrätään SEUT-sopimuksen 227 artiklassa ja parlamentin työjärjestyksen 226 artiklassa, joiden mukaan vetoamusten on oltava unionin kansalaisten tai asukkaiden esittämiä asioista, jotka koskevat heitä välittömästi ja jotka kuuluvat unionin toiminnan alaan;

² EUVL L 130, 17.5.2019, s. 55.

³ EUVL L 213, 17.7.2020, s. 7.

- H. ottaa huomioon, että parlamentilla on unionin avoimin ja läpinäkyvin vetoamusmenettely, joka mahdollistaa vetoamuksen esittäjien osallistumisen sen toimintaan, myös valiokuntakeskusteluihin ja kuulemistilaisuuksiin;
- I. ottaa huomioon, että vetoamusvaliokunta tarkastelee ja käsittelee kutakin vetoomusta ja on ainoa valiokunta, joka käy päivittäistä vuoropuhelua kansalaisten kanssa;
- J. ottaa huomioon, että vetoomusoikeutta käyttävät usein yksityishenkilöt;
- K. katsoo, että vetoomusoikeutta voidaan tehostaa vain parantamalla unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden valmiuksia löytää oikea-aikaisia ja tehokkaita ratkaisuja vetoomusten esittäjien esiin tuomiin kysymyksiin samalla kun varmistetaan kansalaisten perusoikeuksien täysimääräinen suojeleminen;
- L. ottaa huomioon, että joitakin vetoomuksia ei oteta käsiteltäväksi, koska kansalaisilla ei ole riittävästi tietoa tai heillä on epäselvä käsitys Euroopan unionin toimivallasta;
- M. toteaa, että komissio ei ole vielä käyttänyt kattavia tietoja niiden vetoomusten lukumäärästä, jotka ovat johtaneet rikkomusmenettelyn käynnistämiseen tai muunlaisiin lainsäädäntötoimiin tai muihin kuin lainsäädäntötoimiin;
- N. katsoo, että parlamentin työjärjestyksen tarkistaminen on tarpeen vetoamusmenettelyä koskevien määräysten parantamiseksi, jotta voidaan lisätä vetoomusten näkyvyyttä ja seurantaan, myös parlamentin täysistunnoissa, ja jotta vetoomuksissa esiin tuodut kysymykset voidaan ottaa paremmin huomioon unionin poliittisen asialistan painopisteissä;
- O. toteaa, että komission vetoomuksia koskeva strategia perustuu sen vuoden 2016 tiedonantoon ”EU:n lainsäädäntö: parempiin tuloksiin soveltamista parantamalla”, jossa ei ole määräyksiä vetoomuksia koskevista hallinnollisista menettelyistä tai käytännöistä;
- P. ottaa huomioon, että SEUT-sopimuksella vahvistetaan unionin kansalaisuutta ja parannetaan sen demokraattista toimintaa määräämällä muun muassa, että jokaisella kansalaisella on oikeus osallistua demokratian toteuttamiseen unionissa eurooppalaisen kansalaisaloitteen avulla;
- Q. katsoo, että eurooppalaisen kansalaisaloitteen merkitystä unionin politiikka-aloitteiden ja poliittisen kehityksen muokkaamisessa on korostettava;
- R. ottaa huomioon, että unionin kansalaisilla on oikeus kääntyä suoraan komission puoleen ja pyytää sitä tekemään ehdotus unionin säädökseksi perussopimusten soveltamiseksi;
- S. katsoo, että unionin on taattava kansalaisille oikeus osallistua aktiivisesti unionin demokraattiseen toimintaan omalla äidinkielellään kaikenlaisen syrjinnän välttämiseksi;
- T. toteaa, että eurooppalainen kansalaisaloite vahvistaa osaltaan unionin demokraattista toimintaa siten, että kansalaiset osallistuvat demokratian toteuttamiseen ja unionin poliittiseen elämään; katsoo, että eurooppalaista kansalaisaloitetta olisi pidettävä yhtenä keinoista, joiden avulla kansalaiset voivat saattaa tiettyjä kysymyksiä unionin toimielinten tietoon ja lähestyä niitä, jotta ne antaisivat lainsäädäntöä kysymyksistä,

jotka kuuluvat unionin toimivaltaan ja koskevat kansalaisia; toteaa, että muita keinoja ovat vuoropuhelu etujärjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan kanssa, sidosryhmien kuuleminen, oikeus esittää vetoamus ja oikeus tehdä kantelu Euroopan oikeusasiamiehelle;

- U. ottaa huomioon, että eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annettu asetus (EU) 2019/788, joka tuli voimaan 1. tammikuuta 2020, on tehnyt eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta helpommin käytettävän ja täytäntöönpannavan järjestäjien kannalta erityisesti siten, että aloitteet käännetään kaikille unionin virallisille kielille;
- V. ottaa huomioon, että komissio on pannut merkille joitakin asetuksen (EU) 2011/211 täytäntöönpanoon liittyviä ongelmia ja että uuden asetuksen (EU) 2019/788 tavoitteena on käsitellä näitä kysymyksiä yksityiskohtaisesti ottaen huomioon eurooppalaisen kansalaisaloitteen tehokkuus välineenä ja parantaa sen toimintaa; katsoo, että sen täytäntöönpanoa on arvioitava tehokkaasti ja oikea-aikaisesti; katsoo, että komission olisi joka tapauksessa esitettävä virallinen kertomus viimeistään 1. tammikuuta 2024 ja sen jälkeen joka neljäs vuosi;
- W. katsoo, että näiden tavoitteiden saavuttamiseksi ja eurooppalaisen kansalaisaloitteen täyden potentiaalin hyödyntämiseksi sen esittämistä varten vaadittavilla menettelyillä ja edellytyksillä olisi varmistettava, että komissio käsittelee asetuksen (EU) 788/2019 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti pätevät aloitteet asianmukaisesti ja antaa niihin asianmukaisen vastauksen; ottaa huomioon, että komissiolla on oikeudellinen velvoite ilmoittaa toimet, joita se mahdollisesti aikoo toteuttaa pätevän eurooppalaisen kansalaisaloitteen johdosta, sekä ilmoittaa selvästi, ymmärrettävästi ja yksityiskohtaisesti perustelut toimien toteuttamiselle tai toteuttamatta jättämiselle; ottaa huomioon, että pätevän eurooppalaisen kansalaisaloitteen toimittaminen komissiolle edellyttää vähintään miljoonaa allekirjoitusta vähintään neljäsosesta jäsenvaltioita; ottaa huomioon, että asetus (EU) 2020/1042 on tehnyt keruu-, tarkastus- ja tutkintavaiheiden määrääjoista joustavampia covid-19-pandemian vuoksi käyttöön otettujen väliaikaisten toimenpiteiden johdosta; ottaa huomioon, että näiden toimenpiteiden soveltamista on jatkettu komission täytäntöönpanosäädöksillä; ottaa huomioon, että tämä asetus on luonteeltaan vain väliaikainen ja sitä sovelletaan ainoastaan vuoden 2022 loppuun asti, johon mennessä myös asetuksen (EU) 2019/788 11 artiklassa säädetyt yksittäiset verkossa toteutettavat keruujärjestelmät poistetaan vaiheittain käytöstä;
- X. ottaa huomioon, että eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäminen ja tukeminen on unionin kansalaisten poliittinen oikeus ja ainutlaatuinen väline osallistavan demokratian painopisteiden määrittämiseen unionissa ja että sen avulla kansalaiset voivat osallistua aktiivisesti heitä koskeviin hankkeisiin ja prosesseihin; ottaa huomioon, että tähän mennessä päteviä kansalaisaloitteita on ollut kuusi ja komissio on toteuttanut toimia niiden kaikkien johdosta; toteaa, että niistä viimeisimpiä ovat Minority SafePack ja End the Cage Age -aloitteet; ottaa huomioon, että nämä aloitteet olivat ensimmäisiä eurooppalaisia kansalaisaloitteita, joista keskusteltiin parlamentissa uuden asetuksen (EU) 2019/788 voimaantulon jälkeen ja parlamentin työjärjestyksen hiljattain käyttöön otetun 222 artiklan 8 kohdan mukaisesti; ottaa huomioon, että parlamentti hyväksyi keskustelun päätteeksi päätöslauselmat joulukuussa 2020 ja kesäkuussa 2021 ylivoimaisella enemmistöllä 76 prosentilla ja 82 prosentilla annetuista äänistä;

- Y. ottaa huomioon, että vetoamusvaliokunta vastaanotti eurooppalaisen kansalaisaloitteen käynnistämisestä 107 pyyntöä, joista 83:n katsottiin täyttävän käsiteltäväksi ottamisen edellytykset ja olevan rekisteröintikelpoisia; toteaa, että näistä kuusi oli menestyksekkäitä;
- Z. katsoo, että yhtenä unionin ensisijaisista tavoitteista on oltava sen toimielinten demokraattisen legitimiuden vahvistaminen ja unionin päätöksentekoprosessien täyden avoimuuden varmistaminen sekä kansalaisten perusoikeuksien tehokas suojelu ja kansalaisten osallistumisen tehostaminen unionin poliittisen asialistan muokkaamiseen vahvempien, tehokkaampien ja avoimempien kansalaisten osallistumisen välineiden avulla;
- AA. ottaa huomioon, että SEUT-sopimuksen 20, 24 ja 228 artiklalla ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 43 artiklalla Euroopan oikeusasiamiehelle annetaan valtuudet ottaa vastaan kanteluja unionin toimielinten, elinten ja laitosten toiminnassa ilmenneistä epäkohdista, lukuun ottamatta Euroopan unionin tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöelimenä;
- AB. ottaa huomioon, että oikeusasiamiehen tutkimukset koskevat pääasiassa avoimuutta ja vastuuvollisuutta, palvelukulttuuria, harkintavallan asianmukaista käyttöä ja prosessuaalisten oikeuksien kunnioittamista;
- AC. ottaa huomioon, että vuonna 2020 tuli kuluneeksi 25 vuotta Euroopan oikeusasiamiehen toimen perustamisesta; ottaa huomioon, että oikeusasiamiehen toimisto on käsitellyt toimintansa aloittamisen jälkeen 57 000 kantelua, jotka ovat johtaneet yli 7 600 tutkimukseen;
- AD. ottaa huomioon, että oikeus esittää vetoamus, oikeus tehdä kantelu Euroopan oikeusasiamiehelle ja eurooppalainen kansalaisaloite ovat osallistumisen välineitä, jotka kannustavat avoimuuteen, osallistavaan demokratiaan ja aktiiviseen unionin kansalaisuuteen;

Oikeus esittää vetoamus

1. muistuttaa, että oikeus esittää vetoamus on vanhin kansalaisten suoran osallistumisen väline unionin tasolla ja että se on kansalaisille yksinkertaisin ja suoriin keino ottaa yhteyttä unionin toimielimiin, ilmaista näkemyksensä unionin tasolla hyväksytystä lainsäädännöstä ja tehdyistä strategisista valinnoista ja tehdä kantelu porsaanrei'istä ja puutteellisesta täytäntöönpanosta; muistuttaa, että vastaanotettujen vetoamusten määrä suhteessa unionin väestöön on edelleen vaatimaton ja että vetoamusoikeuden käytössä on merkittäviä eroja jäsenvaltioiden, alueiden ja kielten välillä; katsoo, että unionin kansalaisuuteen liittyviä oikeuksia koskevat kohdenneet tiedotuskampanjat ja kansalaiskasvatus voivat tavoittaa laajempia väestöryhmiä ja tuottaa konkreettisia tuloksia kansalaisten oikeuksien tunnetuksi tekemisessä unionin tasolla; korostaa, että vetoamusvaliokunnalla on käytössään monenlaisia välineitä, kuten mietintöjen ja päätöslauselmien laatiminen, julkiset kuulemiset, aihekohtaiset työpajat ja tiedonhankintamatkat, joiden avulla voidaan vastata kansalaisten huolenaiheisiin ja saada Euroopan parlamentti, muut unionin toimielimet ja kansalliset viranomaiset ryhtymään toimiin; kehottaa vetoamusvaliokuntaa tehostamaan yhteistyötään

kansallisten parlamenttien kanssa ja luomaan kumppanuuden, joka mahdollistaa parhaiden käytäntöjen vaihdon;

2. muistuttaa, että tapa, jolla vetoomuksissa esiin tuotuja kysymyksiä käsitellään, vaikuttaa ratkaisevasti kansalaisiin EU:n perussopimukseen kirjatun vetoomusoikeuden tosiasiallisen kunnioittamisen osalta ja kansalaisten näkemykseen unionin toimielimistä;
3. pitää valitettavana, että komission kieltäytyminen toteuttamasta toimia yksittäisissä vetoomuksissa esiin tuotujen kysymysten johdosta on vastoin vetoomusoikeutta koskevia nykyisiä EU:n perussopimusten määräyksiä, koska vetoomusoikeus ei rajoitu strategisesti tärkeisiin kysymyksiin tai rakenteellisiin ongelmiin;
4. kehottaa komissiota tarkistamaan viipymättä nykyistä strategiaansa vetoomusten käsittelyssä, sillä käsittelemättä jää muun muassa kysymyksiä, jotka koskevat unionin lainsäädännön vakavia rikkomuksia, mikä haittaa kansalaisten oikeuksien suojelua;
5. kehottaa parlamenttia ja komissiota hyväksymään sitovan toimielinten välisen sopimuksen vetoomusten käsittelystä, jotta voidaan varmistaa selkeä, ennakoitava ja avoin oikeudellinen kehys, jolla pyritään panemaan johdonmukaisesti täytäntöön EU:n perussopimuksissa vahvistettu vetoomusoikeus ja suojelemaan tehokkaasti kansalaisten perusoikeuksia;
6. korostaa, että vetoomusoikeus on osallistavan demokratian keskeinen osatekijä; kehottaa tässä yhteydessä neuvostoa ja komissiota pitämään vetoomusoikeutta kansalaisten ja unionin toimielinten välisenä keskeisenä viestintävälineenä sekä demokraattisen ja avoimen hallinnon olennaisena osana unionin tasolla;
7. muistuttaa, että monilta unionin kansalaisilta on evätty heidän oikeutensa esittää vetoamus, koska heidän käytettävissään olevat alustat eivät täytä esteettömyysnormeja ja YK:n vammaisyleissopimuksen 33 artiklan 2 kohdassa vahvistettuja vaatimuksia;
8. toteaa, että tarvitaan merkittäviä parannuksia EU:n perussopimusten asettamissa rajoissa, jotta voidaan vastata kansalaisten odotuksiin heidän käyttäessään oikeuttaan esittää vetoamus yksittäisten ongelmien ratkaisemiseksi ja jotta voidaan estää tilanteet, joissa kansalaiset tuntevat pettymystä unionin toimielimiä kohtaan; kehottaa antamaan kansalaisille enemmän tietoa vetoomusoikeudesta ja tehostamaan yhteistyötä jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa, jotta unionin lainsäädännöstä johtuvia kansalaisten oikeuksia voidaan suojella täysimääräisesti; kehottaa unionin toimielimiä antamaan selkeää tietoa vetoomusoikeudesta ja kannustamaan järjestelmällisesti tämän välineen käyttöön;
9. katsoo, että on tärkeää monipuolistaa viestintävälineitä ja antaa kansalaisille tietoa tiiviissä yhteistyössä kansallisten ja paikallisten yhdistysten kanssa tiedotuskampanjoiden ja unionin politiikanaloja koskevan jatkuvan julkisen keskustelun avulla; katsoo, että erityisesti nuorten tavoittamiseksi olisi kehitettävä interaktiivisia verkkofoorumia, joissa kansalaiset voivat saada tietoa, vaihtaa näkemyksiä ja ilmaista mielipiteensä vapaasti;

10. huomauttaa, että vetoomuksen esittäjien turhautuminen siihen, että heidän ongelmiinsa ei löydy todellisia ratkaisuja, voi johtaa unionin toimielimistä etäännyttämiseen ja euroskeptisyyteen vastausten puuttumisen vuoksi;
11. kehottaa ottamaan käyttöön yhteiset kriteerit erilaisten vetoomusten käsittelyssä, jotta voidaan taata vetoomusten yhdenmukainen ja johdonmukainen käsittely ja välttää kansalaisten pyyntöjen mielivaltainen tai puolueellinen hyödyntäminen; korostaa, että vetoomusten käsittelyn epäyhtenäisyys voi aiheuttaa sekaannusta vetoomusten esittäjien keskuudessa ja johtaa siihen, että kansalaiset eivät yleensä halua käyttää vetoomusoikeuttaan;
12. muistuttaa tässä yhteydessä, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan 51 artiklan liian suppea tai epäjohdonmukainen tulkinta heikentää kansalaisten luottamusta unioniin; kehottaa komissiota esittämään toimia, joilla varmistetaan 51 artiklan määräysten johdonmukainen ja laaja soveltaminen, ja kehottaa Euroopan tulevaisuutta käsittelevää konferenssia tarkastelemaan tätä kysymystä;
13. muistuttaa vetoomusoikeuden tarjoamista mahdollisuuksista tuoda unionin toimielinten tietoon mahdollisia unionin lainsäädännön porsaanreikiä tai sen rikkomisia tai puutteellista täytäntöönpanoa sekä konkreettisissa tapauksissa että yleisellä tasolla; korostaa yksittäisten vetoomusten potentiaalia unionin lainsäädännön soveltamisen ja parantamisen välineenä; kehottaa komissiota perussopimusten valvojana kiinnittämään enemmän huomiota vetoomuksissa esiin tuotuihin kysymyksiin, myös yksittäisiin kysymyksiin, ja varmistamaan, että vetoomukset johtavat asianmukaisiin tutkimuksiin, jotta voidaan saada aikaan todellisia parannuksia unionin lainsäädännön asianmukaisessa soveltamisessa kaikkialla unionissa; korostaa, että tapauksissa, joissa komissiolle ei ole lainsäädäntövaltaa, sen on käytettävä tehokkaasti mahdollisuutta toimia koordinoimalla tai tukemalla, jotta vetoomusten esittäjien ongelmiin ja tarpeisiin vastataan asianmukaisesti;
14. panee merkille, että vetoomusvaliokunta on käsitellyt monia covid-19-pandemiaa koskevia vetoomuksia pääasiassa kiireellisessä menettelyssä; kiittää vetoomusvaliokuntaa vetoomusten nopeasta ja tehokkaasta käsittelystä tämän vakavan kriisin aikana, sillä se on edellytys sille, että kansalaiset luottavat unionin toimielimiin;
15. muistuttaa, että vetoomusoikeus on olennainen osa unionin kansalaisuutta; pitää erittäin valitettavana, että komission katsauksessa Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2020 ja tiedonannossa Euroopan demokratiatoimintasuunnitelmasta ei mainita vetoomusoikeutta; katsoo, että tässä on hukattu tilaisuus lisätä unionin kansalaisuuden yhden osan näkyvyyttä; kehottaa komissiota sisällyttämään vetoomusoikeuden strategia-asiakirjoihinsa;
16. kehottaa laatimaan yksityiskohtaisen analyysin syistä siihen, miksi rekisteröityjen vetoomusten määrä on vähentynyt viime vuosina; kehottaa komissiota koordinoimaan toimiaan vetoomusvaliokunnan kanssa, jotta voidaan tehdä tutkimus vetoomusoikeuden käyttämisessä kohdattujen suurimpien esteiden ja mahdollisten viestintäongelmien havaitsemiseksi; kehottaa ottamaan käyttöön tarvittavat mekanismit tutkimuksessa havaittujen mahdollisten puutteiden ja ongelmien ratkaisemiseksi;

17. pitää valitettavana, että komissiolla ei ole asianmukaista järjestelmää tiedon keräämiseksi vetoomuksista ja siitä, millainen yhteys niillä on rikkomusmenettelyihin tai unionin säädöksiin; toteaa, että tämä käy ilmi myös puutteista, joita on Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisen valvontaa koskevissa komission vuosikertomuksissa, joissa viitataan vetoomuksiin hyvin yleisluonteisesti;
18. kehottaa komissiota valvomaan ja arvioimaan käsiteltyjä vetoomuksia ja raportoimaan niistä vuosittain sekä varmistamaan, että tämä arvio otetaan huomioon komission poliittisessa päätöksenteossa; kehottaa komissiota lyhentämään aikaa, joka tarvitaan parlamentin vetoomuksia koskeviin pyyntöihin vastaamiseen;
19. kehottaa neuvostoa ja jäsenvaltioita osoittamaan aktiivisuutta ja osallistumaan vetoomuksia koskeviin keskusteluihin ja antamaan vastauksia vetoomusten esittäjien esiin tuomiin kysymyksiin unionin tasolla, etenkin toimittamalla vetoomukset asianomaisille toimivaltaisille viranomaisille, varmistamalla asianmukaiset jatkotoimet ja osallistumalla parlamentin keskusteluihin;
20. korostaa tarvetta varmistaa vetoomusten asianmukaiset jatkotoimet parlamentaarisessa ja lainsäädäntötyössä; muistuttaa, että vetoomuksia voitaisiin pitää strategisena välineenä, jolla edistetään SEUT-sopimuksen 225 artiklassa vahvistettua Euroopan parlamentin lainsäädäntöaloiteoikeutta puuttumalla vetoomuksissa esiin tuotuihin unionin lainsäädännön porsaanreikiin ja epäjohdonmukaisuuksiin, jotta voidaan varmistaa kansalaisten oikeuksien täysimääräinen suojelu;
21. kehottaa unionin toimielimiä ja parlamentin valiokuntia sekä jäsenvaltioita parantamaan yhteistyötä vetoomusvaliokunnan kanssa, jotta voidaan vastata tehokkaasti vetoomuksen esittäjille ja täyttää heidän pyyntöjään; pitää olennaisen tärkeänä, että varmistetaan jäsenvaltioiden edustajien läsnäolo ja osallistuminen vetoomuksista valiokunnassa käytäviin keskusteluihin; kehottaa tässä yhteydessä komissiota välttämään yleisluonteisia vastauksia ja antamaan vetoomuksen esittäjille kohdennettuja ja räätälöityjä vastauksia heidän pyyntöihinsä;
22. kehottaa kansalaisyhteiskuntaa kokonaisuudessaan hyödyntämään vetoomusoikeuden koko potentiaalia politiikan ja lainsäädännön muutosten toteuttamisessa unionin tasolla; kannustaa kansalaisyhteiskunnan järjestöjä hyödyntämään vetoomuksia paremmin suoran demokratian välineinä, jotta niiden huolenaiheet ja mahdollinen unionin lainsäädännön noudattamatta jättäminen voidaan tuoda unionin toimielinten tietoon;
23. kehottaa Euroopan tulevaisuutta käsittelevää konferenssia pohtimaan vetoomusoikeutta ja keskustelemaan siitä sekä selvittämään kansalaisten kanssa, miten vetoomusoikeutta koskevaa tiedonsaantia ja mahdollisuutta käyttää vetoomusoikeutta voitaisiin parantaa, jotta siitä voidaan tehdä demokraattisempi ja hyödyllisempi väline unionin kansalaisille ja asukkaille siten, että he voivat olla suorassa yhteydessä unionin toimielimiin ja että heidän valituksensa välitetään eteenpäin; kehottaa Euroopan tulevaisuutta käsittelevää konferenssia esittämään ehdotuksia vetoomusoikeuden täytäntöönpanon parantamiseksi unionin tasolla;
24. kehottaa vahvistamaan vetoomusvaliokunnan asemaa parlamentissa ja sen toimielinten välisissä suhteissa, koska se on ainoa valiokunta, joka on suoraan yhteydessä

kansalaisiin; korostaa tarvetta osoittaa vetoamusvaliokunnalle enemmän henkilöstöä ja resursseja sen työn laajuus huomioon ottaen;

25. kehottaa muita valiokuntia osallistumaan hyvissä ajoin parlamentin pyrkimyksiin vastata nopeammin ja tehokkaammin kansalaisten huolenaiheisiin ja ottamaan huomioon meneillä olevassa lainsäädäntötyössä vetoamuksen esittäjien esiin tuomat kysymykset; kehottaa muita valiokuntia ottamaan huomioon niiden toimivaltaan kuuluvat vetoamukset parlamentin päivittäisessä lainsäädäntötoiminnassa ja vastaamaan virallisesti ja konkreettisesti odotuksiin, joita kansalaisten esittämissä vetoamuksissa tuodaan esiin;
26. katsoo, että vetoamusverkosto on välttämätön väline, jolla helpotetaan vetoamusten seuranta osana parlamentaarista ja lainsäädäntötoimintaa sekä edistetään tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa sen jäsenten kesken sekä teknisellä että poliittisella tasolla; katsoo, että tämän verkoston olisi tehostettava komission ja muiden unionin toimielinten kanssa käytävää vuoropuhelua ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä;
27. ottaa huomioon, että suuntaviivojen⁴ mukaan valiokunta, jolta pyydetään lausuntoa, punnitsee vetoomusoikeuden ja lainsäädäntötyönsä merkitystä ennen kuin se päättää lausunnon antamisesta; toteaa, että tämä sääntö on laadittu ennen Lissabonin sopimusta ja heijastaa vanhaa käsitystä vetoamusten merkityksestä parlamentin työssä; kehottaa päivittämään suuntaviivoja, jotta vetoamusvaliokunnalle ja muille valiokunnille annetaan tarvittavat valtuudet hoitaa työnsä tehokkaasti;
28. kehottaa toteuttamaan Eurobarometri-tutkimuksen, jossa tarkastellaan unionin kansalaisten tietämystä oikeudesta esittää vetoamus Euroopan parlamentille, jotta voidaan kerätä tietoja, joiden avulla voidaan toteuttaa tehokas ja saavutettava tiedotuskampanja; katsoo, että rajat ylittäviin kyselyihin perustuvien säännöllisten unionin laajuisten tutkimusten ansiosta unionin toimielimet saavat enemmän tietoa kansalaisten huolenaiheista;
29. kehottaa perustamaan parlamentin ja komission välisen yhteisen tietokannan, jotta voidaan jakaa avoimesti ja yhteistyössä tietoa kaikista jatkotoimista, joita komissio on toteuttanut vetoamusten johdosta, mukaan lukien EU Pilot -menettelyt ja rikkomusmenettelyt, lainsäädäntöehdotukset ja kaikki muut unionin toimet;
30. kehottaa tekemään vetoomusoikeutta ja parlamentin vetoamusportaalia aktiivisemmin tunnetuksi sosiaalisen median ja tiedotuskampanjoiden avulla, antamalla koulutusta toimittajille ja yhdistämällä parlamentin vetoamusportaali suosittuihin vetoamusportaaleihin, joita kansalaiset käyttävät saadakseen tukea unionin ja kansallisella tasolla;
31. kehottaa neuvostoa ja komissiota yhdistämään verkkosivustonsa ja Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin alustan vetoamusportaaliin ja tekemään vetoamusportaalia tunnetuksi kanaviensa kautta, mukaan lukien jäsenvaltioissa olevat

⁴ Euroopan parlamentin valiokuntien puheenjohtajakokous, Suuntaviivat vetoamusten käsittelystä pysyvissä valiokunnissa, 14. heinäkuuta 1998, PE 225.233.

komission edustustot, joita olisi kannustettava tekemään yhteistyötä Euroopan parlamentin yhteystoimistojen kanssa;

32. kehottaa parantamaan vetoomusportaalia ja tekemään siitä kansalaisten kannalta näkyvämmän, käyttäjäystävällisemmän, helpommin ja intuitiivisemmin navigoitavan ja saavutettavan kaikille kansalaisille, erityisesti vammaisille henkilöille; kehottaa parantamaan ePetition-tietokannan tietojen analysointitoimintoa, jotta samaa aihetta koskevien aiempien vetoomusten haku ePetitionista olisi helpompaa; kehottaa yksinkertaistamaan menettelyä, jotta kansalaiset voivat tukea verkkoportaalien kautta esitettyä vetoomusta, mikä antaisi heille mahdollisuuden käyttää paremmin vetoomusoikeuttaan;
33. huomauttaa, että vetoomuksen esittäjät eivät saa reaaliaikaisesti tietoa vetoomustensa tilasta; kehottaa siksi asettamaan julkisesti saataville ja julkaisemaan vetoomusportaalissa enemmän tietoja esimerkiksi vetoomuksen käsittelyn etenemisestä ja muissa toimielimissä tätä varten aloitetuista tutkimuksista; kehottaa lisäämään portaalien ja parlamentin sisäisen tietokannan välistä synergiaa vetoomusten käsittelyn avoimuuden lisäämiseksi;
34. kehottaa keräämään lisää tietoja vetoomuksen esittäjien profiileista varmistaen samalla henkilötietojen suojaa koskevien sääntöjen täysimääräisen noudattamisen, jotta voidaan tunnistaa ryhmät, jotka ovat aliedustettuja, kun on kyse vetoomusoikeuden käyttämisestä, ja kohdistaa näihin ryhmiin tarkoituksenmukaisia tiedotuskampanjoita;

Oikeusasiamiehen toimi

35. muistuttaa, että on tärkeää, että jokaisella unionin kansalaisella ja unionissa asuvalla luonnollisella henkilöllä tai unioniin sijoittautuneella oikeushenkilöllä on oikeus tehdä kantelu Euroopan oikeusasiamiehelle unionin toimielimissä ilmenneistä hallinnollisista epäkohdista; katsoo, että kansalaisten oikeusasiamiehelle tekemät kantelut ovat olennainen osa osallistavaa demokratiaa ja unionin päätöksentekoprosessin legitimiä; muistuttaa, että oikeus tehdä kantelu Euroopan oikeusasiamiehelle lisää kansalaisten osallistumista ja heidän luottamustaan unionin toimielimiin, sillä se lisää avoimuutta ja edistää hyvää hallintoa unionin toimielimissä ja elimissä;
36. korostaa oikeusasiamiehen aseman kehittymistä, sillä oikeusasiamies voi oma-aloitteisesti tukea järjestelmätason ongelmien torjuntaa unionin hallinnossa ja pyrkiä edistämään hyvää hallintoa eli sitä, että unionin toimielimet, elimet ja laitokset noudattavat mahdollisimman tiukkoja normeja; pitää tässä yhteydessä oikeusasiamiehen asemaa tärkeämpänä kuin koskaan, kun otetaan huomioon, että unionin hallinnolla on virastojensa kautta yhä tärkeämpi rooli kansalaisten elämässä esimerkiksi ympäristön, muuttoliikkeen ja terveyden alalla;
37. palauttaa mieliin, että Euroopan oikeusasiamiehellä on oikeus antaa suosituksia ja ratkaisuehdotuksia ja ehdottaa parannuksia ongelman ratkaisemiseksi tapauksissa, joissa on ilmennyt erilaisia hallinnollisia epäkohtia; huomauttaa, että jos kantelu ei kuulu oikeusasiamiehen toimivaltaan, tämä voi suositella kantelun tekijälle kääntymistä toisen viranomaisen tai vetoomusvaliokunnan puoleen; panee merkille, että vuonna 2020 oikeusasiamies vastaanotti yli 1 400 kantelua, jotka eivät kuuluneet hänen

toimivaltaansa pääasiassa siksi, että ne eivät koskeneet hallinnon toimintaa unionin tasolla;

38. kehottaa oikeusasiamiestä valvomaan entistä tiiviimmin, miten unionin varoja ja talousarviota käytetään, ja varmistamaan, että oikeusvaltioperiaatteen rikkominen, unionin periaatteiden ja arvojen loukkaaminen, korruptio tai eturistiriidat eivät vaaranna unionin etuja, etenkin Euroopan elpymissuunnitelman eli Next Generation EU -välineen yhteydessä; korostaa, että oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen on olennainen edellytys unionin varojen saamiselle; katsoo, että tämä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamista koskeva ehto ja se, että unioni ei tingi arvoistaan, vahvistavat kansalaisten luottamusta unioniin ja osoittavat, että unioni on sitoutunut vakaasti demokratian laatuun koko alueellaan;
39. muistuttaa, että suhteet oikeusasiamieheen kuuluvat parlamentin työjärjestyksessä vetoamusvaliokunnalle osoitettuihin tehtäviin;
40. pitää myönteisinä oikeusasiamiehen ohjesääntöön äskettäin tehtyjä muutoksia, joilla oikeusasiamiehen tehtävien hoitaminen saatetaan Lissabonin sopimuksen mukaiseksi ja vahvistetaan entisestään unionin kansalaisten ja asukkaiden oikeutta tehdä kantelu hallinnollisista epäkohdista erityisesti väärinkäytösten paljastajien suojelun, häirinnän ja eturistiriitojen alalla unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa; muistuttaa, että oikeusasiamiehen uudessa ohjesäännössä selvennetään myös edellytyksiä, joiden täytyessä oikeusasiamies voi suorittaa oma-aloitteisia tutkimuksia, ja toteaa, että oikeusasiamies voi tehdä yhteistyötä jäsenvaltioiden viranomaisten ja unionin toimielinten, elinten ja laitosten kanssa; on tässä yhteydessä vahvasti sitä mieltä, että oikeusasiamiehelle olisi osoitettava enemmän määrärahoja ja että hänelle olisi annettava tarvittavat resurssit, jotta hän voi hoitaa tehokkaasti lisääntyneen työmäärän ja jatkaa pätevää työtään unionin kansalaisten palveluksessa; kehottaa unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia noudattamaan oikeusasiamiehen suosituksia avoimuudesta ja muista eettisistä kysymyksistä;
41. muistuttaa, että unionin kansalaisilla on oikeus tutustua unionin toimielinten asiakirjoihin; kiittää oikeusasiamiestä unionin asiakirjojen saatavuutta koskevasta merkittävästä työstä ja erityisesti nopeutetun menettelyn soveltamisesta tällaisten pyyntöjen käsittelyyn; kehottaa lainsäätäjiä noudattamaan oikeusasiamiehen suosituksia, jotka liittyvät asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annettuun asetukseen (EY) N:o 1049/2001, ja kannustamaan sen tarkistamiseen; pitää asetuksen (EY) N:o 1049/2001 tarkistamista ensisijaisena tavoitteena, jotta voidaan taata täysi avoimuus ja kansalaisten oikeus tutustua kaikkiin unionin toimielinten hallussa oleviin asiakirjoihin; korostaa avoimuutta koskevien oikeusasiamiehen tehtävien merkitystä eurooppalaiselle demokratialle ja erityisesti niiden tehtävien merkitystä, jotka koskevat unionin kansalaisten oikeutta tutustua asiakirjoihin, jotta he voivat käyttää täysimääräisesti tiedonsaantioikeuttaan ja jotta voidaan lisätä kansalaisten luottamusta Euroopan yhdentymishankkeeseen; kehottaa oikeusasiamiestä toteuttamaan edelleen tämän suuntaisia toimiaan, koska asiakirjojen oikea-aikainen saatavuus unionin 24 virallisella kielellä on olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa kansalaisten ja kansalaisyhteiskunnan asianmukainen osallistuminen päätöksentekoprosessiin;

42. kiittää oikeusasiamiestä tämän tekemästä työstä monikielisyyden edistämiseksi kansalaisia varten ja suositusten julkaisemisesta unionin hallinnolle unionin virallisten kielten käytöstä viestinnässä kansalaisten kanssa sekä suosituksista, joissa annetaan ohjeita siitä, miten ja milloin viestitään milläkin kielillä unionin kielellisen monimuotoisuuden turvaamiseksi;
43. muistuttaa, että yksi keino parantaa kansalaisten käsitystä unionista on tehdä siitä ymmärrettävämpi ja avoimempi kansalaisille; katsoo, että neuvoston olisi pyrittävä edelleen lisäämään avoimuuttaan, ja kehottaa sitä panemaan täytäntöön joitakin parlamentin ja oikeusasiamiehen toistuvasti antamia suosituksia;
44. pitää erittäin tärkeänä, että unionin kansalaisille annetaan jatkossakin riittävästi tietoa oikeusasiamiehen asemasta ja hänen toimintansa laajuudesta sekä oikeusasiamiehen vaikutuksesta unionin toimielinten kehitykseen; kehottaa oikeusasiamiestä edelleen levittämään tietoa sellaisten tutkimusten tuloksista, jotka ovat johtaneet avoimuuden lisääntymiseen unionin kauppaneuvotteluissa, unionissa arvioituihin lääkkeisiin liittyvien kliinisten tutkimusten tulosten julkistamiseen, turvapaikanhakijoille tarkoitettujen valitusmekanismien perustamiseen ja Euroopan komission jäseniin sovellettavien eettisten sääntöjen vahvistamiseen;
45. kehottaa oikeusasiamiestä vahvistamaan edelleen Euroopan oikeusasiamiesten verkostoa, jotta voidaan edistää oikeutta vedota oikeusasiamieheen sekä kansallisella että unionin tasolla ja jotta oikeusasiamies voi pysyä ajan tasalla kansalaisten kansallisista realiteeteista ja huomioida ne; katsoo, että on tarpeen tehostaa vuorovaikutusta ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa kansallisten ja alueellisten oikeusasiamiesten ja Euroopan oikeusasiamiehen välillä, jotta varmistetaan, että kansalaiset saavat enemmän tietoa oikeuksistaan ja parempaa ohjausta kanteluja tehdessään;

Eurooppalainen kansalaisaloite

46. korostaa, että eurooppalainen kansalaisaloite on ainutlaatuinen osallistavan demokratian väline ja perustavaa laatua oleva väline; korostaa, että eurooppalainen kansalaisaloite tarjoaa unionin kansalaisille poikkeuksellisen mahdollisuuden määrittää ja asettaa heitä koskevat kysymykset tai asiat unionin poliittiselle asialistalle, ilmaista pyrkimyksiään ja pyytää unionia toimimaan ja antamaan lainsäädäntöä; painottaa, että eurooppalaisen kansalaisaloitteen käyttöä on edistettävä ja sitä on tuettava kaikin käytettävissä olevin keinoin; muistuttaa tässä yhteydessä komissiolle ja jäsenvaltioille asetuksen (EU) 2019/788 nojalla kuuluvista velvoitteista, erityisesti velvoitteesta tiedottaa unionin kansalaisille paremmin eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta, sen tavoitteista ja toiminnasta sekä tarjota apua ja käytännön tukea eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjille; katsoo tältä osin, että parlamentin panosta komission viestintävelvoitteisiin olisi selkeytettävä;
47. kehottaa komissiota sitoutumaan paremmin päteviin eurooppalaisiin kansalaisaloitteisiin ja korjaamaan lainsäädännöllisten jatkotoimien puutteen, jotta saavutetaan tavoite unionin demokraattisen legitiimiyden vahvistamisesta lisäämällä kansalaisten osallistumista demokratian toteuttamiseen ja unionin poliittiseen elämään; katsoo sen vuoksi, että komission olisi osoitettava aitoa huomiota ja

sitoutumista kansalaisten odotusten täyttämiseen pätevien kansalaisaloitteiden yhteydessä;

48. muistuttaa, että komissio on toteuttanut asianmukaisia jatkotoimia vain muutamien menestyksekkäiden eurooppalaisten kansalaisaloitteiden osalta;
49. pitää eurooppalaisen demokratian kannalta olennaisen tärkeänä, että kansalaiset voivat osallistua unionin lainsäädäntöprosessiin ja olla suoraan mukana lainsäädäntöehdotusten esittämisessä; kehottaa sen vuoksi komissiota arvioimaan huolellisesti kaikkia päteviä eurooppalaisia kansalaisaloitteita koskevat ehdotukset ja noudattamaan kaikilta osin oikeudellista velvoitettaan ilmoittaa selvästi, ymmärrettävästi ja yksityiskohtaisesti perustelunsa toimien toteuttamiselle tai toteuttamatta jättämiselle; muistuttaa parlamentin velvollisuudesta arvioida kaikkia päteviä eurooppalaisia kansalaisaloitteita ja komission toteuttamia toimia asetuksen (EU) 2019/788 16 artiklan ja parlamentin työjärjestyksen 222 artiklan 9 kohdan mukaisesti erityisesti siinä tapauksessa, että komissio ei esitä tällaisia ehdotuksia tai ei pane niitä täytäntöön;
50. kehottaa vahvistamaan entisestään parlamentin roolia ja sen yhteyksiä kansalaisyhteiskunnan organisaatioihin, kun on kyse pätevistä eurooppalaisista kansalaisaloitteista ja komission toimista niiden täytäntöönpanemiseksi; katsoo, että tietyissä tapauksissa, jos komissio ei ole tiedottanut aikomuksistaan asetuksen (EU) 2019/788 15 artiklan mukaisesti asetetussa määräajassa tai jos se esittää tiedonannossaan, että se ei aio toteuttaa toimia sellaisen eurooppalaisen kansalaisaloitteen johdosta, joka täyttää menettelyvaatimukset eli on EU:n primaarilainsäädännön mukainen eikä ole SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistettujen unionin perusarvojen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettujen oikeuksien vastainen, parlamentti voisi päättää laatia eurooppalaisen kansalaisaloitteen johdosta valiokunta-aloitteisen lainsäädäntömietinnön työjärjestyksen 222 artiklan mukaisesti; kehottaa komissiota sitoutumaan säädösehdotuksen esittämiseen, jos parlamentti hyväksyy tällaisen lainsäädäntömietinnön; katsoo, että tällaisessa tapauksessa komission olisi arvioitava perusteellisesti uudelleen alkuperäistä vastaustaan ja otettava siinä kaikilta osin huomioon parlamentin valiokunta-aloitteinen lainsäädäntömietintö; pyytää muuttamaan asetusta (EU) 2019/788 siten, että komissiota kannustetaan esittämään säädösehdotus, jos toimitettu kansalaisaloite täyttää asiaankuuluvat vaatimukset;
51. kehottaa komissiota antamaan kansalaisille selvästi tietoa unionin ja jäsenvaltioiden välisestä toimivallanjaosta, jotta eurooppalaiset kansalaisaloitteet koskisivat aiheita ja kysymyksiä, jotka kuuluvat komission toimivaltaan esittää säädösehdotuksia, ja antamaan järjestäjille oikea-aikaista käytännön neuvontaa eurooppalaisten kansalaisaloitteiden laatimisesta ja mahdollisuudesta hyödyntää asianmukaisesti eurooppalaisen kansalaisaloitteen osittaista rekisteröintiä; korostaa, että viimeaikaisissa eurooppalaisissa kansalaisaloitteissa on vaadittu unionia toteuttamaan enemmän ja nopeammin toimia erityisesti ympäristönsuojelun, terveyden, eläinten hyvinvoinnin sekä kansalaisyhteiskunnan ja poliittisten oikeuksien alalla, kuten Minority SafePack ja End the Cage Age -aloitteissa, jotka saivat erittäin laajan tuen; muistuttaa sen vuoksi tarpeesta tulkita mahdollisimman laajasti komission toimivaltuuksia ehdottaen säädöstä;
52. kiittää komissiota siitä, että se on järjestänyt tiedotusseminaareja ja että se järjesti vuonna 2020 eurooppalaisen kansalaisaloiteviikon, johon osallistui toimielinten

edustajia, kansalaisyhteiskunnan jäseniä sekä aiempien ja nykyisten aloitteiden järjestäjiä ja jonka tarkoituksena oli pohtia, miten tätä välinettä voitaisiin parantaa; katsoo kuitenkin, että eurooppalaista kansalaisaloitetta ei juurikaan tunneta; kehottaa siksi komissiota lisäämään tämän osallistavan välineen näkyvyyttä tiedotusvälineissä asetuksen (EU) 2019/788 18 artiklan mukaisesti;

53. pyytää komissiota arvioimaan kaikilta osin asetuksen (EU) 2020/1042 väliaikaisia toimenpiteitä, erityisesti keruu-aikojen pidentämistä ja sen vaikutusta järjestäjien mahdollisuuksiin saada tukea eurooppalaiselle kansalaisaloitteilleen, jotta saadaan tietoa muun muassa asetuksen (EU) 2019/788 uudelleentarkasteluprosessia varten; katsoo, että jos tämä arviointi johtaa myönteiseen tulokseen, voitaisiin harkita näiden väliaikaisten toimenpiteiden voimassaolon jatkamista pidemmäksi ajanjaksoksi;
54. kehottaa komissiota parantamaan eurooppalaisen kansalaisaloitteen välinettä, jotta kansalaisten osallistuminen olisi helpompaa, kun otetaan huomioon niiden menestyksekkäiden eurooppalaisten kansalaisaloitteiden vähäinen määrä, jotka ovat lopulta johtaneet säädösten antamiseen; nostaa tässä yhteydessä esille asetuksessa (EU) 2019/788 esitetyt toimenpiteet sen parantamiseksi, miten unionin kansalaiset voivat käyttää oikeuttaan tukea eurooppalaista kansalaisaloitetta, ja kehottaa arvioimaan näiden toimenpiteiden täytäntöönpanoa; kehottaa komissiota arvioimaan perusteellisesti tämän oikeuden käyttöä seuraavassa katsauksessa Euroopan unionin kansalaisuuteen ja hahmottelemaan lainsäädäntö- ja muita toimenpiteitä, joita voitaisiin ottaa käyttöön tämän oikeuden käytön parantamiseksi;
55. on sitä mieltä, että tapa, jolla komission viralliset vastaukset menestyksekkäisiin kansalaisaloitteisiin muotoillaan, voi vaikuttaa merkittävästi siihen, miten kansalaiset arvioivat välinettä; katsoo, että jokaisen menestyksekkään aloitteen kohdalla tarvitaan tehokkaampia toimia ja huolellisempaa tarkastelua sen varmistamiseksi, että komissio ottaa kansalaisten ehdotukset asianmukaisesti huomioon;
56. korostaa, että tarvitaan pysyviä osallistavia mekanismeja, joiden avulla kansalaiset voivat osallistua unionin päätöksentekoprosesseihin;
57. korostaa, että sellaisia eurooppalaisia kansalaisaloitteita varten, jotka eivät johda jatkotoimiin, on luotava asianmukainen seurantamekanismi, jotta kansalaisten panosta voidaan arvioida vakavasti ja tosiasiallisesti, mihin kuuluu kansalaisten ohjaaminen kääntymään vetoamusvaliokunnan puoleen, koska vaikuttavuuden puute voi johtaa osallistumattomuuteen; korostaa vahvempaa roolia, joka vetoamusvaliokunnalla on oltava kuulemisprosessien kaikissa vaiheissa; kehottaa komissiota tekemään hyvissä ajoin yhteistyötä parlamentin kanssa sen jälkeen, kun eurooppalainen kansalaisaloite todetaan päteväksi, jotta parlamentti voi käyttää kolmen kuukauden määräajan kokonaisuudessaan julkisten kuulemisten järjestämiseen asianomaisissa valiokunnissa sekä täysistuntokeskustelujen valmisteleminen ja päätöslauselmien laatimiseen pätevistä eurooppalaisista kansalaisaloitteista; korostaa, että asetuksen (EU) 2019/788 mukaisella pidemmällä määräajalla, johon mennessä komission olisi vastattava päteviin eurooppalaisiin kansalaisaloitteisiin, pyritään pohjimmitaan siihen, että komissio voi ottaa kaikilta osin huomioon eurooppalaisista kansalaisaloitteista esitetyt näkemykset ja kannat tutkintavaiheessa ja käsitellä asianmukaisesti mahdolliset vaihtoehdot säädösehdotuksiksi;

58. pitää myönteisenä, että komissio on sitoutunut EU:n kansalaisaloitefoorumin parantamiseen ja vahvistamiseen, mikä on myös asetukseen (EU) 2019/788 perustuva oikeudellinen velvoite; vaatii, että foorumin olisi tarjottava käytännön ohjausta ja oikeudellista tukea järjestäjille ja toimittava valmiuksien kehittämisen välineenä eurooppalaisten kansalaisaloitteiden käynnistämiseksi, tukemiseksi ja ylläpitämiseksi keruuvaiheessa ja eurooppalaisen kansalaisaloitteen tekemiseksi tunnetuksi välineenä, jonka avulla kansalaiset voivat osallistua demokratian toteuttamiseen unionissa;
59. kehottaa Euroopan tulevaisuuskonferenssia antamaan äänen suoraan unionin kansalaisille, keskustelemaan eurooppalaisen kansalaisaloitteen täytäntöönpanon tehokkuudesta ja sen nykyisestä oikeudellisesta kehyksestä sekä tekemään tunnetuksi eurooppalaista kansalaisaloitetta hyödyllisenä välineenä, joka antaa kansalaisille mahdollisuuden osallistua unionin politiikkojen täytäntöönpanoon;
60. korostaa, että Euroopan tulevaisuutta käsittelevä konferenssi tarjoaa tilaisuuden ymmärtää paremmin unionin toimintaan osallistumisen tarpeellisuutta ja että siinä voitaisiin näin ollen pohtia, miten kansalaisten osallistumisprosessia voitaisiin parantaa ja miten se pantaisiin täytäntöön; korostaa, että konferenssi antaa uutta pontta demokratian ja erityisesti eurooppalaisten kansalaisaloitteiden vahvistamisesta käytävälle keskustelulle unionissa; kehottaa komissiota kannustamaan kansalaisia, joiden Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin yhteydessä tekemiä ehdotuksia ei ole sisällytetty komission ehdotuksiin, käyttämään kaikkia heidän käytettävissään olevia välineitä, myös eurooppalaisia kansalaisaloitteita;

Lopuksi

61. korostaa kolmen osallistavan välineen merkitystä, sillä niillä helpotetaan unionin kansalaisten ja asukkaiden osallistumista ja kannustetaan siihen ja vaikutetaan siten konkreettisesti suoraan unionin poliittiseen asialistaan; kehottaa luomaan laaja-alaisen, keskitetyn ja saavutettavan toimielinten välisen unionin kansalaisille tarkoitetun verkkosivuston (ja helppokäyttöisen sovelluksen), joka tarjoaisi tietoa kaikista oikeuksista ja demokraattisista välineistä, joiden avulla kansalaiset voivat osallistua suoraan ja vaikuttaa päätöksentekoon unionin tasolla, ja tekemään tätä verkkosivustoa tunnetuksi; katsoo, että tällainen keskitetty alusta paitsi lisäisi kansalaisten tietoisuutta oikeuksistaan myös edistäisi eri välineiden keskinäistä täydentävyyttä;
62. korostaa, että säännöllinen tiedonkeruu kansalaisia kiinnostavista aiheista ja vetoomuksissa toistuvasti esiin tuoduista kysymyksistä, Euroopan oikeusasiamiehen tutkimukset ja eurooppalaiset kansalaisaloitteet auttaisivat löytämään ratkaisuja nopeammin ja varmistaisivat samalla, että unionin politiikkatoimet ovat sen kansalaisten kannalta johdonmukaisia;
63. katsoo, että on välttämätöntä analysoida unionin toimielinten ja kansalaisten välisiä viestintäongelmia, joiden vuoksi eurooppalaiset eivät käytä riittävästi kansalaisten osallistumismekanismeja; kehottaa ottamaan käyttöön tarvittavat resurssit näiden välineiden olemassaoloa ja toimintaa koskevan tiedon levittämiseksi suuren yleisön keskuudessa;
64. kehottaa antamaan kansalaisille, erityisesti nuorille, enemmän tietoa näistä kolmesta osallistavasta välineestä, jotta niistä saadaan tehokkaita ja hyödyllisiä demokraattisen

osallistumisen välineitä; korostaa, että kaikkien unionin toimielinten olisi tehostettava viestintätoimiaan paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla, jotta mahdollisimman monet kansalaiset saisivat tietoa näistä kolmesta välineestä eli eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta, kanteluista Euroopan oikeusasiamiehelle ja vetoomusoikeudesta, ja jotta heitä kannustettaisiin osallistumaan aktiivisesti näihin välineisiin ja käyttämään niitä; korostaa, että kansalaisille on tärkeää tarjota apua sekä unionin että paikallisella tasolla Europe Direct -tiedotuspisteiden ja Eurooppa-talojen⁵ kautta vetoomusten ja eurooppalaisten kansalaisaloitteiden esittämisestä sekä kantelujen tekemisestä Euroopan oikeusasiamiehelle;

65. korostaa, että akateemisilla sidosryhmillä on oltava keskeinen kasvatuksellinen rooli eurooppalaisen kansalaiskasvatuksen tarjoamisessa; kehottaa jäsenvaltioita tarjoamaan perus- ja keskiasteen koulujen oppilaille ja yliopisto-opiskelijoille opetusta unionin kolmesta osallistavasta välineestä, jotta he saisivat tietoa unionin päätöksentekoprosessista ja siitä, miten he voivat osallistua siihen aktiivisesti; pyytää komissiota tiukentamaan Erasmus+-ohjelman tavoitteita, jotka koskevat nuorten aktiivista osallistumista demokraattiseen toimintaan, erityisesti toteuttamalla oppimistoimia kansalaistaitojen kehittämiseksi ja unionin politiikkojen ymmärtämiseksi; muistuttaa, että nuorten osallistuminen kansalaistoimintaan on olennaisen tärkeää kaikkien demokratioiden tulevaisuuden kannalta;
66. korostaa, että on tärkeää antaa vammaisille henkilöille esteetön pääsy kaikkiin unionin kansalaisilleen tarjoamiin välineisiin, erityisesti viittomakielelle ja selkokielelle tapahtuvalla järjestelmällisellä tulkkauksella ja kääntämisellä;
67. kehottaa unionin toimielimiä käsittelemään niiden haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien kohtaamia haasteita, jotka ovat aliedustettuina ja jotka eivät pysty tuomaan ongelmiaan esille, ja ottamaan heidät mukaan päätöksentekoon;
68. kehottaa komissiota sisällyttämään kolme osallistavaa välinettä nuorisostrategian 2019–2027 ("EU:n uusi nuorisostrategia: nuorten osallistaminen, yhdistäminen ja vaikutusmahdollisuudet") täytäntöönpanoon erityisesti toiminta-aloilla "sitouttaminen" ja "yhdistäminen";
69. muistuttaa, että unionin monikielinen viestintäpolitiikka sekä tietojen ja asiakirjojen julkaiseminen kaikilla unionin virallisilla kielillä on ratkaisevan tärkeä tekijä kaikkien jäsenvaltioiden kansalaisten kanssa käytävässä viestinnässä ja kansalaisten osallistamisessa, jota on lujitettava; korostaa sen merkitystä kaikissa viestintäkanavissa, myös sosiaalisessa mediassa, jotta voidaan parantaa yhteydenpitoa kansalaisiin, ja kehottaa ottamaan erityisesti huomioon vammaisten henkilöiden erityistarpeet; suhtautuu myönteisesti oikeusasiamiehen julkaisemiin ohjeisiin, joissa toimielimille annetaan ohjeita siitä, miten niiden kielipolitiikkaa olisi kehitettävä kansalaisia parhaiten palvelevalla tavalla;
70. korostaa, että parlamentin on keskusteltava vetoamusvaliokunnan roolista ja koosta; huomauttaa, että kansalaisten vaatimukset voidaan ottaa paremmin huomioon vain, jos asiasta vastaava elin vastaa jatkotoimista; korostaa, että vetoamusvaliokunta ei ole tällä

⁵ "Maison de l'Europe" ranskaksi, <https://www.maisons-europe.eu/>

hetkellä riittävän suuri eikä sillä ole riittäviä valtuuksia vastata kansalaisten avuntarpeeseen;

71. korostaa tarvetta puuttua unionin vetoomusjärjestelmän puutteisiin vammaisten henkilöiden erityistarpeet huomioon ottaen, jotta voidaan varmistaa sen täysi demokraattinen potentiaali ja merkitys asialistan laatimisessa; kehottaa unionin toimielimiä käyttämään resurssejaan lisätäkseen tämän välineen houkuttelevuutta ja edistääkseen kansalaisten osallistumista unionin lainsäädäntöprosessiin; korostaa tässä yhteydessä tarvetta osoittaa enemmän unionin rahoitusta osallistavien mekanismien tunnetuksi tekemiseen;
72. korostaa, että kansalaisten osallistumisen parantamiseksi kansalaisilla on oltava selkeät ohjeet, joiden avulla he voivat valita sopivimman osallistavan välineen, joka voi tarjota vastauksen heidän huolenaiheisiinsa; katsoo, että on välttämätöntä ymmärtää esteitä, joita unionin kansalaiset, erityisesti vammaiset henkilöt, kohtaavat laatiessaan vetoituksen parlamentille, tehdessään kantelun oikeusasiamiehelle tai esittäessään aloitteen komissiolle, ja poistaa nämä esteet;
73. korostaa lisäksi, että on tarkasteltava eurooppalaisia kansalaisaloitteita ja vetooituksia, joilla on ollut vaikutusta muun muassa valtavan medianäkyvyyden ansiosta tai komission tai parlamentin käsiteltyä niitä, jotta voidaan määrittää onnistuneita strategioita ja parhaita käytäntöjä, joita voitaisiin käyttää tulevaisuudessa opetusvälineinä;
74. korostaa avoimuuden merkitystä kansalaisaloitteiden ja kantelujen käsittelyssä; kehottaa komissiota ryhtymään tarvittaviin toimiin täyden avoimuuden varmistamiseksi; ilmaisee tukensa Euroopan oikeusasiamiehen pyrkimyksille tehdä kaikista unionin toimielimistä ja elimistä avoimempia ja vastuullisempia unionin kansalaisiin nähden;
75. uskoo vahvasti, että kansalaisten oikeus tutustua unionin toimielinten asiakirjoihin on osallistavan demokratian perusta; korostaa tässä yhteydessä, että toimielinten on oltava avoimia ja vastuullisia kansalaisiin nähden;
76. korostaa, että unionin tulevaisuudesta käytävän keskustelun olisi johdettava kansalaisten osallistumista koskevien välineiden parantamiseen, jotta voidaan saavuttaa kansalaisten kannalta demokraattisempi, läpinäkyvämpi ja avoimempi unioni;
 - o
 - o o
77. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, Euroopan oikeusasiamiehelle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä niiden oikeusasiamiehille tai vastaaville toimivaltaisille elimille.

9.11.2021

PERUSSOPIMUS-, TYÖJÄRJESTYS- JA TOIMIELINASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO

vetoamusvaliokunnalle

kansalaisten osallistumisesta: oikeus esittää vetoamus, oikeus tehdä kantelu Euroopan oikeusasiamiehelle ja eurooppalainen kansalaisaloite (2020/2275(INI))

Valmistelija (*): Helmut Scholz

(*) Valiokuntien yhteistyömenettely – työjärjestyksen 57 artikla

EHDOTUKSET

Perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa vetoamusvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

Vetoamusvaliokunnan mietintöluonnoksen johdanto-osan H kappale, joka käsittelee AFCO-valiokunnan yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvaa asiaa, olisi muutettava seuraavasti:

1. ”**ottaa huomioon, että Euroopan parlamentin demokraattiset vaalit ovat kansalaisten tärkein alhaalta ylöspäin suuntautuva väline, jonka avulla he voivat osallistua demokratian toteuttamiseen unionissa; ottaa huomioon, että eurooppalainen kansalaisaloite tukee osaltaan unionin demokraattista toimintaa; ottaa huomioon, että unionin kansalaisilla on SEU-sopimuksen 11 artiklan 4 kohdassa vahvistettu oikeus kääntyä komission puoleen ja pyytää sitä tekemään toimivaltuuksiensa rajoissa ehdotus unionin säädökseksi perussopimusten soveltamiseksi; ottaa huomioon, että Euroopan unionin tuomioistuin on vahvistanut oikeuskäytännössään, että käsitettä ”unionin säädös perussopimusten soveltamiseksi” ei pitäisi tulkita suppeasti ja että SEU-sopimuksen 288 artiklan nojalla tällainen säädös voi tarkoittaa sekä lainsäädäntö- että muita toimenpiteitä; ottaa huomioon, että samassa hengessä komission toimivaltuuksia ehdottaa säädöstä ei myöskään pitäisi tulkita suppeasti;**”

Vetoamusvaliokunnan mietintöluonnoksen johdanto-osan J kappale, joka käsittelee AFCO-valiokunnan yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvaa asiaa, olisi muutettava seuraavasti:

2. ”**ottaa huomioon, että komissio on luetellut joitakin asetuksen (EU) 2011/211 täytäntöönpanoon liittyviä ongelmia ja että uuden asetuksen (EU) 2019/788 tavoitteena on käsitellä näitä kysymyksiä yksityiskohtaisesti ottaen huomioon eurooppalaisen kansalaisaloitteen tehokkuus välineenä ja parantaa sen toimintaa; katsoo, että sen täytäntöönpanoa on arvioitava tehokkaasti ja oikea-aikaisesti; katsoo, että komission olisi joka tapauksessa esitettävä virallinen kertomus viimeistään 1. tammikuuta 2024 ja sen jälkeen joka neljäs vuosi;**”

Vetoamusvaliokunnan mietintöluonnoksen johdanto-osan K kappale, joka käsittelee AFCO-valiokunnan yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvaa asiaa, olisi muutettava seuraavasti:

- ”katsoo, että näiden tavoitteiden saavuttamiseksi **ja** eurooppalaisen kansalaisaloitteen **täyden potentiaalin hyödyntämiseksi sen** esittämistä varten vaadittavilla menettelyillä ja edellytyksillä olisi varmistettava, että komissio käsittelee **asetuksen (EU) 788/2019 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti** pätevät aloitteet asianmukaisesti ja antaa niihin asianmukaisen vastauksen; **ottaa huomioon, että komissiolla on oikeudellinen velvoite ilmoittaa toimet, joita se mahdollisesti aikoo toteuttaa pätevän eurooppalaisen kansalaisaloitteen johdosta, sekä ilmoittaa selvästi, ymmärrettävästi ja yksityiskohtaisesti perustelut toimien toteuttamiselle tai toteuttamatta jättämiselle;** ottaa huomioon, että **pätevän** eurooppalaisen kansalaisaloitteen toimittaminen komissiolle edellyttää vähintään miljoonaa allekirjoitusta vähintään neljäosasta jäsenvaltioita; ottaa huomioon, että **asetus (EU) 2020/1042** on tehnyt **keruu-, tarkastus- ja tutkintavaiheiden määräajoista joustavampia** covid-19-pandemian vuoksi **käyttöön otettujen väliaikaisten toimenpiteiden johdosta; ottaa huomioon, että näiden toimenpiteiden soveltamista on jatkettu komission täytäntöönpanosäädöksillä; ottaa huomioon, että tämä asetus on luonteeltaan vain väliaikainen ja sitä sovelletaan ainoastaan vuoden 2022 loppuun asti, johon mennessä myös asetuksen (EU) 2019/788 11 artiklassa säädettyt yksittäiset verkossa toteutettavat keruujärjestelmät poistetaan vaiheittain käytöstä.”**

Vetoamusvaliokunnan mietintöluonnoksen johdanto-osan L kappale, joka käsittelee AFCO-valiokunnan yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvaa asiaa, olisi muutettava seuraavasti:

- ”ottaa huomioon, että **eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäminen ja tukeminen on unionin** kansalaisten poliittinen oikeus ja ainutlaatuinen väline osallistavan demokratian painopisteiden määrittämiseen **EU:ssa** ja että sen avulla kansalaiset voivat osallistua aktiivisesti heitä koskeviin hankkeisiin ja prosesseihin; **ottaa huomioon, että tähän mennessä päteviä kansalaisaloitteita on ollut kuusi ja komissio on toteuttanut toimia niiden kaikkien johdosta; toteaa, että niistä viimeisimpiä ovat Minority SafePack ja End the Cage Age -aloitteet; ottaa huomioon, että nämä aloitteet olivat ensimmäisiä eurooppalaisia kansalaisaloitteita, joista keskusteltiin parlamentissa uuden asetuksen (EU) 2019/788 voimaantulon jälkeen ja parlamentin työjärjestyksen hiljattain käyttöön otetun 222 artiklan 8 kohdan mukaisesti; ottaa huomioon, että parlamentti hyväksyi keskustelun päätteeksi päätöslauselmat joulukuussa 2020 ja kesäkuussa 2021 ylivoimaisella enemmistöllä 76 prosentilla ja 82 prosentilla annetuista äänistä;”**

Vetoamusvaliokunnan mietintöluonnoksen 22 kohdan ensimmäinen virke, joka käsittelee AFCO-valiokunnan yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvaa asiaa, olisi muutettava seuraavasti:

- ”kehottaa oikeusasiamiestä **varmistamaan, että hallinnolliset, erityisesti korruptiotapauksiin tai eturistiriitoihin liittyvät epäkohdat EU:n toimielimissä, elimissä ja laitoksissa** eivät vaaranna unionin etuja, etenkin Next Generation EU -välineen yhteydessä;”

Vetoamusvaliokunnan mietintöluonnoksen 27 kohta, joka käsittelee AFCO-valiokunnan yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvaa asiaa, olisi muutettava seuraavasti:

6. ”korostaa, että eurooppalainen kansalaisaloite on *ainutlaatuinen osallistavan demokratian väline EU:ssa*; korostaa, että eurooppalainen kansalaisaloite tarjoaa *unionin* kansalaisille poikkeuksellisen mahdollisuuden määrittää ja ilmaista pyrkimyksiään sekä pyytää unionia *hyväksymään säädöksiä*, ja painottaa, että eurooppalaisen kansalaisaloitteen käyttöä on edistettävä ja sitä on tuettava kaikin käytettävissä olevin keinoin; *muistuttaa tässä yhteydessä komissiolle ja jäsenvaltioille asetuksen (EU) 2019/788 nojalla kuuluvista velvoitteista, erityisesti velvoitteesta lisätä unionin kansalaisten tietoisuutta eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta, sen tavoitteista ja toiminnasta sekä tarjota avunantoa ja käytännön tukea eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjille; katsoo tältä osin, että parlamentin panosta komission viestintävelvoitteisiin olisi selkeytettävä;*”

Vetoamusvaliokunnan mietintöluonnokseen olisi lisättävä AFCO-valiokunnan yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvaa asiaa käsittelevä uusi 27 a kohta seuraavasti:

7. ”*pitää valitettavana, että komissio on haluton sitoutumaan perusteellisesti päteviin kansalaisaloitteisiin; katsoo, että komission olisi sen sijaan osoitettava aitoa huomiota ja sitoutumista kansalaisten odotusten täyttämiseen pätevien kansalaisaloitteiden yhteydessä;*”

Vetoamusvaliokunnan mietintöluonnoksen 28 kohta, joka käsittelee AFCO-valiokunnan yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvaa asiaa, olisi muutettava seuraavasti:

8. ”*pitää olennaisen tärkeänä, että kansalaiset voivat edistää unionin toimivallan käyttöä; kehottaa sen vuoksi komissiota arvioimaan huolellisesti kaikkia päteviä eurooppalaisia kansalaisaloitteita koskevat ehdotukset ja noudattamaan kaikilta osin oikeudellista velvoitettaan ilmoittaa selvästi, ymmärrettävästi ja yksityiskohtaisesti perustelunsa toimien toteuttamiselle tai toteuttamatta jättämiselle; muistuttaa parlamentin velvollisuudesta arvioida komission toteuttamia toimia asetuksen (EU) 2019/788 16 artiklan ja parlamentin työjärjestyksen 222 artiklan 9 kohdan mukaisesti erityisesti siinä tapauksessa, että komissio ei esitä tällaisia ehdotuksia tai ei pane niitä täytäntöön;*”

Vetoamusvaliokunnan mietintöluonnokseen olisi lisättävä AFCO-valiokunnan yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvaa asiaa käsittelevä uusi 28 a kohta seuraavasti:

9. ”*kehottaa vahvistamaan entisestään parlamentin roolia ja sen yhteyksiä kansalaisyhteiskunnan organisaatioihin, kun on kyse pätevistä eurooppalaisista kansalaisaloitteista ja komission toimista niiden täytäntöönpanemiseksi; katsoo, että tietyissä tapauksissa, jos komissio ei ole tiedottanut aikomuksistaan asetuksen (EU) 2019/788 15 artiklan mukaisesti asetetussa määräajassa tai jos se esittää tiedonannossaan, että se ei aio toteuttaa toimia sellaisen eurooppalaisen kansalaisaloitteen johdosta, joka täyttää menettelyvaatimukset eli on EU:n primaarilainsäädännön mukainen eikä ole SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistettujen unionin perusarvojen ja EU:n perusoikeuskirjassa vahvistettujen oikeuksien vastainen, parlamentti voisi päättää laatia eurooppalaisen kansalaisaloitteen johdosta valiokunta-aloitteisen lainsäädäntömietinnön työjärjestyksen 222 artiklan mukaisesti; kehottaa komissiota sitoutumaan säädösehdotuksen esittämiseen, jos parlamentti hyväksyy tällaisen lainsäädäntömietinnön; katsoo, että tällaisessa tapauksessa komission olisi arvioitava perusteellisesti uudelleen alkuperäistä vastaustaan ja otettava siinä kaikilta osin*

huomioon parlamentin valiokunta-aloitteinen lainsäädäntömietintö; pyytää muuttamaan asetusta (EU) 2019/788 siten, että komissiota kannustetaan esittämään säädösehdotus, jos toimitettu kansalaisaloite täyttää asiaankuuluvat vaatimukset;”

Vetoamusvaliokunnan mietintöluonnoksen 29 kohta, joka käsittelee AFCO-valiokunnan yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvaa asiaa, olisi muutettava seuraavasti:

10. ”kehottaa komissiota antamaan kansalaisille **selvästi** tietoa unionin ja jäsenvaltioiden välisestä toimivallanjaosta, jotta eurooppalaiset kansalaisaloitteet koskisivat aiheita ja kysymyksiä, jotka kuuluvat komission toimivaltaan esittää säädösehdotuksia, ja antamaan järjestäjille oikea-aikaista käytännön neuvontaa eurooppalaisten kansalaisaloitteiden laatimisesta ja mahdollisuudesta hyödyntää asianmukaisesti eurooppalaisen kansalaisaloitteen osittaista rekisteröintiä; korostaa, että äskettäin rekisteröidyissä ja parhaillaan käsiteltävänä olevissa eurooppalaisissa kansalaisaloitteissa vaaditaan unionia toteuttamaan enemmän toimia erityisesti ympäristönsuojelun, terveyden, eläinten hyvinvoinnin sekä kansalaisoikeuksien ja poliittisten oikeuksien alalla, vähemmistöjen oikeudet mukaan lukien;” muistuttaa sen vuoksi tarpeesta tulkita mahdollisimman laajasti komission toimivaltuuksia ehdottaa säädöstä;”

Vetoamusvaliokunnan mietintöluonnokseen olisi lisättävä AFCO-valiokunnan yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvaa asiaa käsittelevä uusi 29 a kohta seuraavasti:

11. ”pyytää komissiota arvioimaan kaikilta osin asetuksen (EU) 2020/1042 väliaikaisia toimenpiteitä, erityisesti keruuajojen pidentämistä ja sen vaikutusta järjestäjien mahdollisuuksiin saada tukea eurooppalaiselle kansalaisaloitteilleen, jotta saadaan tietoa muun muassa asetuksen (EU) 2019/788 uudelleentarkasteluprosessia varten; katsoo, että jos tämä arviointi johtaa myönteiseen tulokseen, voitaisiin harkita näiden väliaikaisten toimenpiteiden voimassaolon jatkamista pidemmäksi ajanjaksoksi;”

Vetoamusvaliokunnan mietintöluonnoksen 30 kohta, joka käsittelee AFCO-valiokunnan yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvaa asiaa, olisi muutettava seuraavasti:

12. ”nostaa esille asetuksessa (EU) 2019/788 esitetyt toimenpiteet sen parantamiseksi, miten unionin kansalaiset voivat käyttää oikeuttaan tukea eurooppalaista kansalaisaloitetta, kun otetaan huomioon sellaisten pätevien ja menestyksekkäiden kansalaisaloitteiden vähäinen määrä, jotka ovat johtaneet säädösehdotuksen esittämiseen; kehottaa arvioimaan näiden toimenpiteiden täytäntöönpanoa; kehottaa komissiota arvioimaan perusteellisesti tämän oikeuden käyttöä seuraavassa Katsauksessa Euroopan unionin kansalaisuuteen ja hahmottelemaan lainsäädäntö- ja muita toimenpiteitä, joita voitaisiin ottaa käyttöön tämän oikeuden käytön parantamiseksi;”

Vetoamusvaliokunnan mietintöluonnoksen 32 kohdan kolmas ja neljäs virke, jotka käsittelevät AFCO-valiokunnan yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvaa asiaa, olisi muutettava seuraavasti:

13. ”korostaa, että sellaisia eurooppalaisia kansalaisaloitteita varten, jotka eivät johda jatkotoimiin, on luotava asianmukainen seurantamekanismi, jotta kansalaisten panosta voidaan **tosiasiallisesti arvioida**, mihin kuuluu kansalaisten ohjaaminen kääntymään vetoamusvaliokunnan puoleen, koska vaikuttavuuden puute voi johtaa

osallistumattomuuteen; korostaa roolia, joka vetoamusvaliokunnalla on oltava kuulemisprosessien kaikissa vaiheissa; kehottaa komissiota tekemään hyvissä ajoin yhteistyötä parlamentin kanssa sen jälkeen, kun **kansalaisaloite** todetaan **päteväksi**, jotta parlamentti voi käyttää kolmen kuukauden määräajan kokonaisuudessaan kuulemisten järjestämiseen **sekä täysistuntokeskustelujen valmisteleamiseen ja päätöslauselmien laatimiseen pätevistä eurooppalaisista kansalaisaloitteista; korostaa, että asetuksen (EU) 2019/788 mukaisella pidemmällä määräajalla, johon mennessä komission olisi vastattava päteviin eurooppalaisiin kansalaisaloitteisiin, pyritään pohjimmiltaan siihen, että komissio voi ottaa kaikilta osin huomioon eurooppalaisista kansalaisaloitteista esitetyt näkemykset ja kannat tutkintavaiheessa ja käsitellä asianmukaisesti mahdolliset vaihtoehdot säädösehdotuksiksi;**”

Vetoamusvaliokunnan mietintöluonnoksen 33 kohta, joka käsittelee AFKO-valiokunnan yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvaa asiaa, olisi muutettava seuraavasti:

14. ”pitää myönteisenä, että komissio on **sitoutunut** EU:n kansalaisaloitefoorumin **parantamiseen ja vahvistamiseen, mikä on myös asetukseen (EU) 2019/788 perustuva oikeudellinen velvoite; vaatii, että foorumin olisi tarjottava käytännön ohjausta ja oikeudellista tukea järjestäjille ja toimittava valmiuksien kehittämisen välineenä eurooppalaisten kansalaisaloitteiden käynnistämiseksi, tukemiseksi ja ylläpitämiseksi keruuvaiheessa ja eurooppalaisen kansalaisaloitteen tekemiseksi tunnetuksi välineenä, jonka avulla kansalaiset voivat osallistua demokratian toteuttamiseen unionissa;**”

Vetoamusvaliokunnan mietintöluonnokseen olisi lisättävä AFKO-valiokunnan yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvaa asiaa käsittelevä uusi 33 a kohta seuraavasti:

15. ”**kehottaa Euroopan tulevaisuuskonferenssia antamaan äänen suoraan unionin kansalaisille, keskustelemaan eurooppalaisen kansalaisaloitteen täytäntöönpanon tehokkuudesta ja sen nykyisestä oikeudellisesta kehiksestä sekä tekemään tunnetuksi eurooppalaista kansalaisaloitetta hyödyllisenä välineenä, joka antaa kansalaisille mahdollisuuden osallistua unionin politiikkojen täytäntöönpanoon.**”

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	9.11.2021
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 20 -: 1 0: 2
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Gerolf Annemans, Damian Boeselager, Fabio Massimo Castaldo, Gwendoline Delbos-Corfield, Pascal Durand, Daniel Freund, Esteban González Pons, Giuliano Pisapia, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, Antonio Tajani, Guy Verhofstadt, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Gunnar Beck, Angel Dzhambazki, Alin Mituța
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Stelios Kypouropoulos, Ljudmila Novak

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

20	+
ID	Gerolf Annemans, Antonio Maria Rinaldi
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Esteban González Pons, Stelios Kypouropoulos, Ljudmila Novak, Sven Simon, Antonio Tajani, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Renew	Pascal Durand, Alin Mituța, Guy Verhofstadt
S&D	Giuliano Pisapia, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	Damian Boeselager, Gwendoline Delbos Corfield, Daniel Freund

1	-
ID	Gunnar Beck

2	0
ECR	Angel Dzhambazki, Jacek Saryusz Wolski

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
ASIESTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	27.1.2022
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 21 -: 1 0: 12
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Margrete Auken, Alexander Bernhuber, Markus Buchheit, Ryszard Czarnecki, Tamás Deutsch, Francesca Donato, Eleonora Evi, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Emmanouil Fragkos, Malte Gallée, Gianna Gancia, Alexis Georgoulis, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kympouropoulos, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dolors Montserrat, Ulrike Müller, Emil Radev, Sira Rego, Alfred Sant, Massimiliano Smeriglio, Yana Toom, Loránt Vincze, Michal Wiezik, Tatjana Ždanoka, Kosma Złotowski
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Demetris Papadakis, Ramona Strugariu, Marie-Pierre Vedrenne

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
ASIESTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

21	+
ID	Markus Buchheit, Gianna Gancia
NI	Francesca Donato
Renew	Ulrike Müller, Ramona Strugariu, Yana Toom, Marie-Pierre Vedrenne, Michal Wiezik
S&D	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Cristina Maestre Martín De Almagro, Demetris Papadakis, Alfred Sant, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis, Sira Rego
Verts/ALE	Margrete Auken, Eleonora Evi, Malte Gällée, Tatjana Ždanoka

1	-
NI	Tamás Deutsch

12	0
ECR	Ryszard Czarnecki, Emmanouil Fragkos, Kosma Zlotowski#
PEE	Alexander Bernhuber, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Dolors Montserrat, Emil Radev, Loránt Vincze

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää